

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a ... Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe; ügyintéző: dr. Simonka Csaba ügyvéd) által képviselt felperesnek (felperes címe) dr. M.R.F. jogtanácsos által képviselt ... Biztosító Zrt. (alperes címe) alperes ellen biztosítási kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 20.P.50.876/2007. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Bíróság 56.Pf.640.648/2009/6. számú ítéletével befejezett perében a másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán
- tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 56.Pf.640.648/2009/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 43.600 (Negyvenháromezer-hatszáz) forint felülvizsgálati perköltséget és az államnak, az adóhatóság külön felhívására 104.700 (Egyszáznégyezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság 40. sorszámú ítéletében elutasította a felperes keresetét, amelyben 1.745.000 forint biztosítási összeg és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Az ítélet tényállása szerint a felperes 2004. április 16-án kárbejelentést tett a tulajdonában álló ... forgalmi rendszámú .. típusú személygépkocsival 2004. február 29-én éjjel 2 óra körül történt balesetről.

A kárbejelentés szerint a baleset úgy történt, hogy a felperes személygépkocsiját **L.P.** vezette, amikor a **P.L.** által vezetett ... próbarendszámú ... típusú kisbusz hátulról a személygépkocsinak ütközött, melynek folytán a személygépkocsi megpördült, az árokba borult és megrongálódott. A kisbusz tulajdonosa az alperesnél kötelező felelősségbiztosítással rendelkezett. A biztosított a kárbejelentést 2004. augusztus 2-án tette meg. Az alperes a

kárszemle után megtagadta a kár rendezését arra hivatkozással, hogy a baleset a bejelentésben írtak szerint nem következhetett be, a kár műszakilag nem azonosítható. Az elsőfokú bíróság tanúbizonyítást folytatott le, igazságügyi szakértői véleményt szerzett be, és ezek mérlegelése alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes nem tudta bizonyítani az okozati összefüggés fennállását az alperes által biztosított jármű vezetőjének magatartása és a kár között, ezért a Pp. 164.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel a keresetet elutasította. Az ellentmondó tanúvallomások alapján nem találta kétséget kizáró módon megállapíthatónak azt, hogy a baleset miként következett be. A perben kirendelt szakértő is cáfolta, hogy a személygépkocsi a kisbusszal való ütközés következtében szenvedett volna balesetet, annak okát vezetéstechnikai hibában jelölte meg. Az elsőfokú bíróság a biztosító mentesülését a Ptk. 544.§-ának (2) bekezdése alapján is megállapította, tekintettel arra, hogy a biztosított a kárbejelentést csak öt hónappal a káreseményt követően tette meg, így a baleset bekövetkeztével összefüggésben lényeges körülmények váltak kideríthetetlenné.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott ítéletével az első fokú ítéletet annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, és annak hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen az első fokú ítélet megváltoztatásával az alperest a kereset szerint kérte marasztalni, másodlagosan az „ügyben eljáró bíróságot” új eljárásra és új határozat hozatalára kérte utasítani. Kérelmében a Ptk. 339.§-ának, a Pp. 164.§ (1) bekezdésének, 206.§ (1) bekezdésének és 221.§ (1) bekezdésének a megsértését jelölte meg. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság az igazságügyi szakértői véleményt vette figyelembe a döntése alapjául, holott annak helyességéhez kétség fér, mivel a szakértő megállapításait számítással nem igazolta. Nem vette figyelembe a szakértő, hogy a rendkívül zord téli időjárás a közlekedési viszonyokat és a gépjárművek mozgását jelentősen befolyásolta. Nem fejtette ki a szakértő, hogy a .. kisbusz által kifejtett ütközési energia az adott út és közlekedési viszonyok mellett milyen hatással volt a személygépkocsi haladására, milyen vezetéstechnikai reakciót váltott vagy válthatott ki annak vezetőjéből. A szakvélemény konklúziója az volt, hogy a balesetet vezetéstechnikai hiba idézte elő, de a szakértő nem fejtette ki, hogy milyen módszer lett volna alkalmas a baleset elkerülésére. A szakértői véleményben foglalt megállapítások hiányosak és megalapozatlanok, mivel a baleset bekövetkeztének ok-okozati kapcsolatát nem határozzák meg. A szakértő nem vette figyelembe az ütközés modellezésénél a megváltozott útviszonyokat, ezért jutott arra a téves következtetésre, hogy a gépkocsik mozgása az ütközés után egyenes kifutású volt. Szélsőséges időjárási körülmények

között, akár érintőleges ütközés esetén nem életszerű az ütköző járművek egyenes kifutása. A ... kisbusz vezetőjének a felelőssége és felróható mulasztása közötti okozati összefüggést az is megalapozhatja, ha akár érintőleges ütközéssel okoz ijedtséget és ezzel kárt. A másodfokú bíróság nem értékelte sem azt a körülményt, hogy mi volt az oka annak, hogy az ... vezetője elrántani kényszerült a kormányt, sem azt a szubjektív körülményt, hogy mi okozhatta az ijedtségét a perbeli szituációban. A ... kisbusz vezetőjének jogszabályi kötelezettsége lett volna az útviszonyoknak megfelelő sebességgel való haladás, illetve a követési távolság biztonságos megtartása, így a kár és a jogellenes felróható magatartás között az okozati összefüggés bizonyított. A felróhatóság kimentésével kapcsolatos bizonyítás az alperest terhelte. A másodfokú bíróság tényként vette figyelembe, hogy a kisbusz indítási naplója szerint a baleset idején nem volt mozgásban. Figyelmen kívül hagyta viszont a kisbusz vezetőjének **P.L.**-nak ezzel kapcsolatos, tárgyaláson tett nyilatkozatát. A másodfokú bíróság nem oldotta fel a szakvéleményben rejlő ellentmondásokat és nem adta indokát annak, hogy mely okból fogadta el a szakértői vélemény azon részét, amelyeket a felperes a fellebbezésében aggályosként jelölt meg.

Az alperes a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte annak helyes indokai alapján. Arra is hivatkozott, hogy az alperes azért sem köteles helytállni a felperes járművében bekövetkezett kárért, mert a károkozóként megjelölt kisbusz próbarendszámmal közlekedett és a biztosító az ilyen gépjármű üzemeltetése során okozott károkért csak akkor felel, ha a próbarendszám alkalmazásának a jogszabályi feltételei fennállnak. A jelen esetben a 35/2000. (XI.30.) BM rendelet 60.§-ában írt feltételek azonban hiányoztak.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos, mert az abban megjelölt okból a jogerős ítélet nem törvénysértő.

Az elsőfokú bíróság a 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1-2. pontját hívta fel a perbeli jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályként. A jelen eljárásban azonban a 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 19.§-ának (1)-(2) bekezdése értelmében a 171/2000. (X.13.) Korm. rendelet az irányadó, mert a kereset a 2004-es Korm. rendelet hatálybalépését megelőzően keletkezett károk megtérítésére irányult. A két Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1. pontja azonban azonosan rendelkezik a kötelező felelősségbiztosítás alapján támasztható kártérítési igények jogalapja tekintetében, amennyiben kimondja, hogy a gépjárművek felelősségbiztosítása azoknak a kártérítési igényeknek a kielégítésére terjed ki, amelyeket a biztosított személyekkel szemben a biztosítási szerződésben megjelölt gépjármű üzemeltetésével okozott károk miatt támasztanak. A Korm. rendelet

2.§-ának (2) bekezdése szerint a biztosító a gépjármű üzemeltetése során okozott károkat téríti meg.

A felperes arra alapította jogát, hogy a személygépkocsijának károsodása a kötelező felelősségbiztosítással rendelkező gépjármű üzemeltetésével okozati összefüggésben keletkezett. Ezért a Pp. 164.§-ának (1) bekezdése alapján ennek eldöntéséhez szükséges tényeket is a felperesnek kellett bizonyítania, illetve ezek bizonyítatlansága az ő terhére esik. A felperes tényállításának bizonyítására - miszerint a ... típusú gépjármű a személygépkocsijának ütközött - tanúbizonyítást ajánlott fel és szakértő kirendelését kérte. A bíróság a bizonyítási indítványnak eleget tett, a bizonyítási eljárást lefolytatta, a felülvizsgálati kérelmében a felperes nem sérelmezte, hogy az újabb szakértő kirendelésének mellőzése törvénysértéssel történt volna. A felperes a bizonyítás anyagának mérlegelését, a szakértői vélemény elfogadását és az arra alapított tényállás helyességét vitatta, tehát az eljárási szabálysértést a Pp. 206.§ (1) bekezdésének nem megfelelő alkalmazásában látta.

A Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kimondta, hogy a Pp. 206.§-ára alapított eljárási jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az ítélet tényállása iratellenesen került megállapításra, vagy a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó módon történt. Ilyen hibák hiányában azonban nincsen jogi lehetőség a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítás anyagának újból összevetésére, felülmérlegelésére.

Nem volt okszerűtlen az a bírói következtetés, hogy a tanúvallomások, illetve a perben csatolt iratok alapján nem volt bizonyítható a felperes által állított ütközés ténye. Az eljáró bíróságok pontosan megjelölték azokat az okokat, amelyek miatt nem tekintették a tanúvallomásokat olyan bizonyítékoknak, amelyekre alapítottan a felperes által állított tényállás megállapítható lenne. **P.L.**-nak a tárgyaláson tett tanúvallomása - az ütközés módját illetően - lényegesen eltért a baleseti bejelentésben általa készített rajztól és előadástól. A baleset ideje, valamint a ... kisbusz indítási naplójába bejegyzett időpontok ellentmondtak egymásnak. Önmagában abból a körülményből, hogy **P.L.** az indítási naplóba bejegyzett adatokat ismerte el hamisnak, nem következik az, hogy tényállást megalapozó bizonyító erőt kellene tulajdonítani a tanú tárgyaláson tett vallomásának. A bíróság az indítási naplóba tett bejegyzést nem a felperes terhére értékelte mint neki fel nem róható körülményt, ahogyan a felülvizsgálati kérelem fogalmaz, csupán az ellentmondásokra tekintettel, mint a tanúvallomás bizonyító értékét lerontó körülményt vette figyelembe.

A bíróság a szakértői bizonyítás keretében is köteles vizsgálni, hogy a szakvélemény mennyiben meggyőző és megalapozott. Ez a jelen perben megtörtént. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a szakértői véleménnyel kapcsolatos aggályait fogalmazta meg, amelyekből arra következett, hogy a véleményben foglalt megállapítások hiányosak és megalapozatlanok, mivel a baleset bekövetkeztének ok-okozati kapcsolatát nem határozzák meg.

A szakértői bizonyítás lefolytatására a kereset ténybeli alapjának igazolása céljából kerül sor és nem abból a célból, hogy a szakértő megállapítsa, hogy milyen - esetleg a polgári jogvita szempontjából nem is releváns - okok vezettek egy adott balesethez. A szakértő a perbeli esetben egzakt balesetelemzést nem tudott végezni, hiszen a nyomok rögzítésére nem került sor, csak valószínűségi szintű mozgáselemzés történt, a kompatibilis elemzés és a plauzibilitási elemzésnek megfelelően. Ezekből a szakértő arra a következtetésre jutott, hogy az ... személygépkocsi sérülése nem a bejelentett káreseménynek megfelelően történt, tehát nem azért, mert a ... gépjármű hátulról meglökte volna a személygépjárművet. Kiegészítő véleményében - a tárgyaláson elhangzottaknak megfelelő variációt is modellezve - arra a következtetésre jutott, hogy nem az elmondottak szerint sérült meg a személygépkocsi. A bíróság a szakértőt a tárgyaláson is meghallgatta, aki elmondta, hogy 0,2-es tapadási tényezővel számolt, tehát nem is havas utat, hanem jeges utat vett figyelembe. A balesetelemzésnél ilyen módon lehet csak figyelembe venni a szélsőséges időjárási tényezőket. A tárgyaláson a szakértő a felperes képviselőjének a hozzá intézett kérdéseit megválaszolta. A felperes jogi képviselője saját tapasztalatára hivatkozva nem fogadta el a szakértőnek azt a megállapítását, hogy vezetéstechnikai hiba az, ha 30 km/h sebesség mellett a vezető útás nélkül vagy kis útás hatására 180 fokban megfordul a gépkocsijával. A felperes képviselőjének „tapasztalata” azonban a szakvéleményt nem tette sem homályossá, sem hiányossá és nem voltak olyan bizonyított tények sem, amelyekkel a vélemény ellentétben álló lett volna. A bizonyítás anyagának logikus és okszerű mérlegelésével jutottak az eljáró bíróságok arra a meggyőződésre, hogy a felperes nem tudta bizonyítani sem tanú-, sem szakértői bizonyítással, hogy a gépkocsiban keletkezett kár az alperes által biztosított gépjármű üzemeltetésével akár ütközéssel, akár a felperes gépjárművezetőjének „megzavarásával”, „megijesztésével” okozati összefüggésben keletkezett. Az ütközésnek ellentmondott, hogy az ... személygépkocsi bal hátulján sérülés nem volt, míg a jobb oldalon lévő sérülés a szakértő szerint nem volt összefüggésbe hozható a ... gépjárművel, amelynek indokait a szakértő a szakvéleményben megadta, és amelyet a szakértő személyes meghallgatása során a felperes nem is vitatott, illetve ezzel kapcsolatos kiegészítést nem kért. Azt pedig a felperes csupán állította, de semmivel nem bizonyította, hogy ütközés nélkül, illetve érintőleges ütközéssel teremtetett volna a ... tehergépkocsi

vezetője olyan helyzetet, hogy a 30 km/h sebességgel haladó felperes gépjárműve 180 fokos fordulatot kényszerült volna végrehajtani.

Az alperes ellenkérelmében előadott, a próbarendszámmal kapcsolatos felelősséget kizáró körülményeket a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275.§-ának (1) bekezdésére tekintettel nem vizsgálhatta, mert ezek a körülmények nem képezték a korábbi eljárások tárgyát.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles az alperesnek a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján az eljárással okozott költséget megtéríteni, amely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (5) bekezdése szerint megállapított munkadíjat foglalja magában.

Köteles továbbá megfizetni az államnak a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket is a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése, illetve 15.§-a értelmében.

Budapest, 2011. árpilis 21.

dr. Kiss Mária a tanács elnöke s.k., dr. Rédei Anna előadó bíró s.k., dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelél:

bírósági ügyintéző